

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemam veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznauila (inzerati) se sprejemajo in veljá trisporna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno znižaja.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 35.

V Ljubljani, v petek 13. februvarja 1885.

Letnik XIII.

Državni zbor.

Z Dunaja, 12. februvarja.

Dunajski listi se te dni večidel pečajo z dogodki v državnem zboru ter nekako porogljivo vladi oponašajo, da večina državnega zbora razpada in da se ona ne more več na njo zanašati. Zlasti pa so jim dali slovenski poslanci veliko opraviti, ker so zahtevali odločnega odgovora na svojo spomenico. Nihče našim poslancem ne more očitati, da bi ne bili trdni in zvesti zavezniki združene desnice, ali odgovori g. naučnega ministra v budgetnem odseku, ki smo jih omenjali v posebnem spisu, bili so taki, da so morali slovenski poslanci drugod iskati poročstva za izvršitev svojih prošenj. Nekteri listi so se sicer norčevali in še vladna „Presse“ je iz prva jako zaničljivo pisala o zahtevah poslancev slovenskih, zdaj pa so ti vdarili ob druge strune in „Morgenpost“, ki zajema iz vladnih virov, danes naravnost piše, da bode ministerstvo želje Slovencev uslišalo in izvršilo. Tudi merodajni možje večine državnega zbora so pripoznali, da slovenski poslanci ne tirjajo nič pretiranega, da so njih želje opravljene, deloma od državnega zbora samega že potrjene, zato so pa tudi oni dali besedo, da hočejo pri vladi z vso odločnostjo delati za konečno izvršitev vseh v spomenici naštetih zadev, ki veliko bolj, kakor za deželo kranjsko, veljajo za sosedne dežele slovenske. Zarad tega toraj ni nobenega vzroka za poslance slovenske, da bi se ločili od sedanje večine, ampak so prepričani, da bodo ravno s pomočjo njeno, dasiravno le polagoma, dosegli vse, kar v narodnem oziru od vlade zahtevajo. Liberalci so se toraj jako varali, ako so mislili, da bodo s pomočjo poslancev slovenskih razbili večino državnega zbora in se zopet spravili na konja.

Tudi gledé konservativnih poslancev Liechtensteinovega kluba donašali so liberalni listi razna poročila, ki pričajo, kako radi bi videli propad sedanje desnice državnega zbora. Pa tudi nasprotje z njimi je menda že tolikanj poravnano, da se nade nasprotnikov za zdaj ne bodo vresničile.

Sudan in Angleži.

Najprvo Sudan, potem pa Egipt, to mora biti Angležem sedaj glasilka. Če smemo dnevnim novicam, ki se nam poročajo, kaj verjeti, je javno mnenje na Angleškem resnično tako. Angleži so sedaj v Sudanu prav v tistem položaji, kakor so bili pred nekaj leti v Indiji, kjer jim je Nana Sahib ob pobrezji veletoka Ganges slične burke vganjal in iztočno-indijsko kompanijo pomoril, kakor jim jih danes vganja po Sudanu Mahdi, ki jim je Chartumskega junaka Gordona spravil iz tega sveta. Angleži so si v iztočni Indiji priborili svoje kraje korak za korakom, ter mesto za mestom; prav tako delo jih čaka sedaj v Sudanu. Gordonani več, pač pak je ostala dolžnost za Angleže, da tirjajo račun od divjih zamorcev za dragoceno življenje, katero so si drznili prikrajšati. Kakor bi se bili Angleži poprej lahko z Mahdijem pogajali za svet, za denar, za blago, kakor bi jim bilo bolj kazalo, tako morajo sedaj, ako hočejo svojo čast rešiti, edino le z mečem v roki divjaka podučiti, da je na svetu tudi še drug in sicer obče veljaven red, ki svet vlada, razun tega, kteremu se Mahdi klanja. Mogočni Ganges, sveta reka Indijanom, valila je ob času krvavih bojov rudeče valovje, toliko je namreč krvi prelito bilo ob njegovih obalih. Prav nekaj enacega čaka sedaj Angleško, ako neče na cedilu ostaniti, ako se hoče še šteti med vevlasti evropske, ob nabrezji Nila. Ošabni Albijon mora si Sudan priboriti, drugače je proč ves njegov vladarski bliš in vsa svetovna veljava! To bi bila naloga, katero mora Angleška rešiti. Jo li bode? — Kdo bi pod nezanesljivo in omahljivo vlado ministra Gladstona že danes to vedel! V Egiptu so sicer trdno zavozlani in ta bi jih morda silil, da razvijejo vso svojo moč tudi v Sudanu, kajti prvo velja jim Sudan popolnoma pridobiti si, potem še le se bodo z Evropo vred za Egipt pogajali.

Laški listi in med temi „Popolo Romano“ jeli so polagoma priznavati, če tudi jako na tajen način, da je Angleška vendar-le v sporazumljenji z Italijo gledé zasedanja Sudana, oziroma pokrajin rudečega morja. Angleži so sicer sklenili, pravi „P. R.“, da se bodo po Sudanu sami vkvarjali z Mahdijem,

vendar pa jih le veseli, da so Lahii pokrajine ob rudečem morji posedli, če tudi njihova stranka ne bo več kakor le 3000 mož štela, ki se bodo po ondašnjih mestih razdelili. Ta novica je že nekoliko bolj verjetna memo večerajšne, ktera je z vso odločnostjo tajila, da Angleži Lahov niso nikdar v Sudan vabili. Je sicer popolno verjetno, da niso ravno prošnje na 50krajcarski kolek za to vložili, da sta se pa Mancini in Gladstone med seboj do dobrega dogovorila, preden so odrinili laški parniki po nove lavorike pred Masano, o tem smo pa tako trdno prepričani, kakor da bodo Angleži tako dolgo v Sudanu še vedno tepeni, dokler ne bodo s tistimi Mahdija tako rekoč vdušili. Vse dosedanje pošiljatve angleskih vojakov po 7000, po 8000 in več mož za širne in razbeljene goličave po Sudanu nimajo nobene večje vrednosti, kakor kaplja vode na razbeljenem železu; na ploščo kane, hudo završi, a kaplje že tudi več ni! Čudno, da Angleži tega ne sprevidijo.

Politični pregled.

V Ljubljani, 13. februvarja.

Notranje dežele.

Ni ga dne, da bi se ne bralo v tem ali onem listu o *milosrčnosti presvitlega vladarja*. Tukaj je označena lepa svota za zidanje cerkve, ondi zdatna podpora za napravo šole; v tem kraji so si omislili gasilno društvo in presvitli cesar je vedno in povsod na čelu tistih mož, ki so z večimi doneški k vstanovi pripomogli; v enem kraji zopet želé si postaviti hišo za ubožne ude sososkine in zopet je prva cesarjeva roka, ki položi zdaten dar na mizo za to vstanovo. Na Dunaji je dobrotljivost cesarske hiše že tolikanj znana, da so jo posebno berači iz gosposkega stanu, tako znani ubožani plemenitaši, ki se drugod sramujejo za miloščino prositi, že kar navadno oblegati jeli. Ni še davno tega, ko je presvitla cesarica več takih sramežljivih prošenj izročila predsedniku c. kr. policijskega ravnateljstva z opombo, naj vredne izbere in jim razdeli priloženih 600 gold. Kje imate na širnem svetu še drugo vladarsko družino, ki bi imela vedno odprto roko in odprto srce za svoje podložne, kakor jo ima ravno naša avstrijska cesarska rodovina. Res

LISTEK.

Kaj človek skusi, ako peš na Dunaj gre.

(Dalje.)

Vedno upanje nas je že daleč privabilo; daleč, daleč na „Steinfeld“. Črna noč je! Za ped daleč ne vidimo; še bele ceste ne v tej gošavi; le kamenčki pod nogami in kamenje, ob katero smo zadevali s svojimi palci, so nam bili poročstvo dajali, da smo na pravem tiru. In — upanje nam je upadlo; „dedec“ nas je pod kap postavil. Bog vedi kaj si je s tem opomogel; — stavim, da mu je njegovi angelj varh za laž istega večera prav debelo črno piko naredil. Naj mu jo pa Bog zdaj ljubeznjivo zbrise!

V tej svoji, gotovo kritični osodi, kaj hočemo? Nazaj? Naprej? V smrečje? — Nazaj! — se vé, da ne! — Naprej! — prehuda bo! — V smrečje! — nevarno je! ne toliko zarad ljudi, ampak zarad prehlajenja, ker nismo bili vajeni na hladni zemlji

prenočiti, in vrh tega — na jutro v jutranji rosi! Ničesar toraj ni bilo storiti, ko takrat za Gradecom. Pogum smo si dajali drug drugemu ter si šepetali: „Korajžo, fantje! Saj smo kranjski fantje! Vso noč tako ne pojdemo; kajti konec tega „kamnitega polja“ morajo biti ljudje, vasi in — za nas prenočišče. In — ako tudi ne, — v Wiener-Neustadtu bomo pač dobili dobro posteljo in — Dunaj bode mnogo korakov bližje pred našimi nogami!“ — To je izdalo; in kakor iz jutranjega počitka vstale nogé hité one naše v daljni tmini po tem „kamnitem polji“. — „Oh! kolikrat sem že v duhu na ta „Steinfeld“ pogledal! Sosebno kar spoznavam, da vse drugače je v „Mariafeld!“

„Danica“ nam po dolgem potu priplava na obnebji ter nas začena v svoji daljavi pozdravljati s svojim svitom.

„Pa ne, da bi bili celo noč hodili, — celo noč, da nas je sedaj pozdravljala jutranja danica?“

O ne! o ne! Pač nam je zasvetila daničica, toda ne z obnebja, temuč iz hiše, tam od daleč namreč menimo videti „zlato“ luč. Nova moč šine

nam v utrujene ude; kolikor nam je le mogoče bilo, pospešujemo svoje korake, češ, da pridemo do tih ljudi prej, ko ugasnejo oni svojo luč; ker potem bi si nikakor ne bili upali potrkati in prositi prenočišča.

„Hvala Bogu! Tukaj smo!“ — zdihnemo; urno si ogledamo vnano okolico in v svoje veselje opazimo, da je v tej hiši kréma, in sicer po velikem poslopji in po velikem ter prostornem dvorišči soditi, je morala ta kréma biti postaja večjih voznikov, n. pr. taka hiša, kakoršnih je bilo mnogo videti po Tržaški cesti, prej ko je „železna kača“ se plazila v Trst.

Brez strahu toraj stopimo, mnogo obrazov najdemo še v pozni noči za mizo; za nas ravno sreča, ker brez ljudi, brez voznikov bi gotovo ne bili sami domači tako dolgo v noči čuli.

Prvo vprašanje, ko smo vstopili, je bilo zopet, ali nam bi bilo mogoče tukaj prenočiti. Gospodar nam prijazno odzdravi, da v hlevu, ako bi bili zadovoljni, se bo še dobilo nekoliko prostora, akoravno ima danes nenavadno veliko „Handwerksburschen“.

je, da sta se skazala laški in španjski kralj ob času raznih elementarnih nesreč na Laškam in Španjskem silno dobrotljiva, toda tudi ondi po tuji deželi vidimo prevzvišeno in presvitlo osebo našega dobrotljivega cesarja. Dvakrat po 20.000 frankov podaril je ponesrečenim ljudem, ki niti njegovi podložniki niso. Ne bodi jim oponošeno, iz celega srca jim pivoščimo, le opomniti smo hotli in dokazati, kar smo od začetka tega sastavka izrekli.

Iz **Hrvaškega** so časniki že skoraj celi mesec prinašali novice o profesorji Kršnjavi, ktere je zaradi dvoboja na podlagi tridentinskega cerkvenega zbora semeniški vojda, kanonik Smetiško, izobčil in je ob enem prepovedal bogoslovcem vdeleževati se zgodovinskih predavanj, ktere je omenjeni profesor v bogoslovji imel. Pisalo se je tako zmedeno, da je človek komaj vedel, kateri stranki bi vrjel. Sedaj pride poročilo, ki je vsaj nekoliko resnici podobno in to toraj priobčimo. Banu namreč je vsa ta zadeva na ušesa prišla in je zaradi tega natančnega poročila o tem od nadškofa Mihajloviča zahteval. Nadškof pokliče kanonika in semeniškega rektorja in zahteva natančnega sporočila. Kanonik Smetiško je bil ravno danes teden pri nadškofu in je pred pričami izrekel, da on ni Kršnjavi izobčil, kajti to je storil že davno pred njim tridentinski cerkveni zbor, pač pak je on odlok tistega zbora prebral svojim bogoslovcem in morda da so ti vsled tega poslušanje pri profesorjevih predavanjih iz lastnega nagiba opustili. Ker je pa nadškof Mihajlovič kazal, kakor bi več Kršnjavim besedam vrjel, kakor pa kanonikovim, se je rektor odpovedal svojemu dostojanstvu, katero odpoved je kardinal tudi sprejel. Potem je poročal kardinal banu; kakošen bo konec tega dogodka, pokazala bo bližnja bodočnost, kedar se grof Khuen iz Budapešte povrne. Govorilo se je nekaj že tudi, da bodo bogoslovno fakulteto premeščili iz semenišča na univerzo.

Vnanje države.

V Nemškem državnem zboru imeli so na dnevnem redu **carinsko vprašanje**, kako bi se namreč dalo kmetijstvo zboljšati, oziroma žitu večja, stara cena pridobiti. Ob tej priložnosti spregovoril je Bismark sam besedo, rekoč: „Gledé carine na žito pač ne morem razumeti zahtevanja, da bi morala rž poceni biti. Zakaj se pa kaj tacega ne zahteva tudi pri drugih rečeh, ki so nam za vsakdanje življenje potrebne. Rad vrjamem, da je splošnja želja učenjakov in učenih, da bi se vse, kar potrebujejo in morajo kupiti od svojih dohodkov, dobilo za tako nizko ceno, da doma za njo niti delati ne moremo. Dobro, da tukaj niso merodajni, temveč večina odločuje in ta večina so poljedelci. Če bi se po vpeljavi nove carine na žito cena rži pri nas povzdignila, smo dosegli, kar smo nameravali, zboljšali smo si namreč dohodke pri kmetijstvu. Če žito tudi nadalje poceni ostane, tembolji za nas, kajti dokazalo se bo s tem, da colnino edino le inostranstvo plačuje, zaradi česar se državni finančni minister ne bo prav nič jezil. Tako tudi Amerika dela, kolikankoli več je to naša dolžnost! Kajti pri nas prav za prav ne potrebujemo nikakega uvaževanja žita, ker je naše poljedelstvo pri primernih cenah popolnoma sposobno da domačo potrebo nas popolnoma preskrbeti.“

Kakor najnovejša poročila iz črnega dela sveta govore, ima **Mahdi** blizu 35.000 mož okoli Chartuma zbranih, s kterimi si misli po ondašnjih puščavah nevenljivih lavorik narezati. Angleški zapovednik Wolseley dobil je vsled tega pooblastilo, da sme po svoji glavi ravnati, kakor se mu umestno zdi, samo da bo Mahdija potolkel. 8000 mož, pravijo, da mu hočejo dati za podporo pod zapovedništvom generala Newdegata, ki bo od Suakima semkaj pritisnil. S temi možmi in pa s podporo ki še pride, bo Wolseley od morske strani stražil in pazil, da bo vse popolnoma v najožjem soglasji z An-

gleži drugod, da bi potem Mahdija h krati prijeli ter ga vničili. Sicer se pa tudi govori, da bodo Wolseleya prav dobro založili z vojniki iz Indije, toda ta določba ima že nesrečno opazko, če jih namreč indiška gosposka lahko dá. Dohajali bodo vsi vojniki iz Angleške, Indije in iz srednjega morja v Suakim, od koder jih bodo potem v Sudan pošiljali. Najpoprej se bodo ondi morali sprijeti z Osmanom Digma, ki se v obližji Sudana s svojimi ljudmi potika. General Wolseley je to tudi že sprevidel in pred vsem drugim zahteva, da se mu mora posadka v Suakimu tako močno napraviti, da bo svoji nalogi na vsako stran kos. Najpoprej jo bodo pomnožili s celim polkom huzarjev in pa tudi nekoliko batalijonov gardinih pešcev pojde tjekaj. Zdatna podpora Suakima je pred vsem drugim silno potrebna, da se obramba, v kateri so bili dosedaj ondi Angleži, spremeni v krepak napad. Osmanu Digma se mora odločno pokazati, kje je doma, za kar se bo pa ravno mnogo vojakov potrebovalo, sicer bo vse zastoj in vse zavrženo, kar bodo storili. Iz Suakima venkaj morajo osnažiti vso pokrajino po iztočni strani do Berberske meje. Dalje bodo morali skrbeti za zvezo iz Suakima do puščave, kjer je zadosti dobre vode in tista zveza je 40 milj dolga.

Po celem svetu nič kakor boj. Ni zadosti, da je v Aziji in Afriki vse kviško, nam tudi že iz južne Amerike novice prihajajo o strahovitih pobojih, ki jih ima **republika Argentina** z Indijani. Ako so te novice resnične, so se tisti Indijani tjekaj priselili iz severnih pokrajin in so z argentinskimi vojniki dan na dan v boje zapleteni. Da tega oddaljenega sveta tukaj tako z zanimanjem omenjamo, povod nam je slučaj, ker ravno v republiki Argentinski živi mongo Jugoslovanov in bo ta ali oni naših čitateljev kakega znanca ondi imel. Argentinska vlada je nekaj svojih vojakov na noge spravila, da bi bili šli proti severu na plen. Že so prestopili Boqueron, kar se jim nasproti postavi 200 dobro oboroženih Indijancev. Dolgo so se bili in na obeh straneh jih je že mnogo padlo. Zapovednik argentinske čete dal je svojim ljudem napraviti zakope, sam pa se je podal nazaj v glavni tabor po pomoč. Povrnivši se nazaj, našel je v zakopu vse svoje vojake posekane. Na to se je dvignila večja kolona iz topništva, pešcev in konjikov obstoječa proti Boqueronu ali tudi ta ni imela sreče. 2000 Indijanov od zob do peta izvrstno oboroženih počakalo je Argentine v neki soteski, kjer so jih popolnoma vničili! Le malo se jih je rešilo, in tisti so potem bežali, kolikor so jih le noge nositi zamogle proti glavnemu taboru, Indijanci pa za njimi. Plen, ki so ga Indijanci napravili, je zdaten tako gledé ljudi, kakor tudi vojnih potrebščin in živine. Kakor se čuje, je 7000 Indijancev pripravljenih za boj. Argentinski zapovednik se jih je menda tako vstrašil, da se jim je jel s svojimi ljudmi umikati. Zaradi tega postavili so ga pred vojno sodnijo.

Izvirni dopisi.

S št. Urške gore, 11. febr. Dasi je nam na naši gori po Božiči dober meter na debelo snega nasulo, ki je po lozah in okoli pohištva s svojo silno težo mnogo dreves polomil, ga je južno vreme minulih dni na sončnatih brežinah že raztopilo tako, da se kažejo prekopne, na kojih so takoj iz nekoliko razgrete zemlje pririle prve spomladne cvetlice in se divno razevetajo; in te so: bele kurice (*Helleborus niger*), kojih je že obilno po lozah; ob poti pod grmovjem zelene kurice (*Helleborus viridis*) in trikrpasti jetrniki (*Hepatica triloba*); po tratih in ob

potih spomladni jegelčki, ali trobentice (*Primula acaulis*) in letni rigelčki (*Bellis perennis*). Vrbe tudi že nastavljajo mačice po svojih vitkih šibicah. Kadar zagledam prve cvetlice se nedopovedljivo razveselim, ker ta prizor me tolaži, da bo mrzla zima kmalo morala se ogniti ljubomili spomladi, ko bo vse v prirodi vnovič oživel.

Iz Logatca, 12. febr. Bilo je v soboto 7. t. m. okoli 5. ure zvečer, ko se kar naenkrat oglasi veliki zvon naše farne cerkve. Kaj mora to biti? Zvon čez nekoliko časa umolkne — a zopet začne zvoniti. Zvonenje preneha še v drugo in tretje, ter zopet milo nadaljuje. Komu velja to zvonenje? Ah! že vem. Bog ga je rešil našega dobrega duhovnega pastirja, tako sem vzdihnil. Naj mu dá on, ki nad nami kraljuje večni mir in pokoj. In res, kmalo raznesla se je žalostna vest, da je nač preč. gosp. župnik, Matej Markič, se preselil v boljše življenje. In kako tudi ne? Saj življenje njegovo je bilo posebno zadnje leto le bolj terpljenje. Noge so mu vedno bolj odpovedovale, in vidno so tako rekoč pesale vse njegove moči, dokler ga ni bolezen za trdno položila na bolniško posteljo, iz ktere ni več vstal. Bil je na zadnje zares kakor svetopisemski Job, kteremu pa ni bil podoben le v bolečinah, ampak tudi v potrpljenji in vdanosti v božjo voljo. Kar je druge učil, to je tudi sam spolnoval. V tako dolgotrajni in hudi bolezni nihče ni slišal niti najmanjše pritožbe iz njegovih ust. Tudi smrti se ni bal. Bil je skoraj do zadnjega še celó vedno vesel in zadovoljen.

Rojen bil je ranjki blagi gospod 2. sept. 1825 v Goričah, in mašnik posvečen bil je 26. jul. 1851. Prva njegova služba je bila v Starem Trgu pri Poljanah. A tu ni ostal dolgo časa. Leta 1852 dobil je dekret za kaplana v Šent-Petru pri Novem Mestu. Leta 1854 šel je v Dolino pastirovat, in leta 1856 podal se je v Adlešiče. Pa tudi od tu bil je kmalo poklican leta 1857 za prvega kaplana v Metliko.

Nekaj časa, če se ne motimo, je služboval na Dolih in potem bil dekretiran tudi v Čatež. Leta 1859 postal je kaplan v Kostanjevici. Malo da ne 10 let ostal je tukaj; Če tudi so mu bile med tem časom dostikrat dobre službe na ponudbo, ni jih prevzel, ker težko se mu je bilo ločiti od ljubljenega mu č. g. župnika J. Lesjaka, ktereja je presrečno ljubil. A vendar naposled moral ga je zapustiti. Ker imenovan bil je župnikom fare Logaške, kamor je prišel v adventu leta 1868. Služboval je tudi tu 16 let kot samostojni duhovni pastir. Zapustil si je, kakor v vsih svojih službah, tako tudi tukaj najblažji spomin. Preobširno bi bilo vse na drobno naštevati, kar je on storil tukaj Bogu v čast in svojim ovčicam v zveličanje. Naj omenimo le farne cerkve in podružnice, ktere so se pod njegovim predstojništvom, po tistem strašnem požaru, ki vem, da je še vsace mu dobro v spominu, tako lepo popravile zunaj in znotraj, da jih je krasno videti. Ravno tako se je bilo predlansko leto popravilo in razširilo Gor. Logaško pokopališče, ki je bilo prej veliko premajhno, ktero pa nam sedaj popolnoma zadostuje. Ena reč bila mu je tudi še pri srcu in v mislih, namreč povečanje farne cerkve. Pa ker se je čutil že bolj slabotnega, ni se upal lotiti tolikega dela, ampak ga je prepustil svojim naslednikom.

Koliko da je bil r. gospod spoštovan in čislán,

Ko mu pritrdimo, da bo že dobro, pokličemo poliček vina za „Schlaftrunk“. Predragi čitatelj! ali verjameš, da se nam je prilegel? Še enega bi bili, toda — nekoliko smo se bali pred temnimi, sumljivimi obrazi za drugo mizo, ker človek na tujem ljudi ne pozna. Toda — kranjski Janezi so tudi zvit. Krčmarja pokličemo k računu za vino in posteljo. Ko ta stopa proti nam, si drug drugemu rečemo, — se vé, da v nemškem jeziku, — naj pogledamo, koliko smo danes „prifehtali“. Urno sežemo v žep in že nalašč pripravljene solde veržemo na mizo; in pričnemo sestavljati za račun. Dovolj smo našli za vino in kruh, a, — še preveč! Pohvalimo se, da je bilo danes „dobro“ pri dobrih ljudeh, in ko dalje preštevamo na mizi ostale solde, v svojem improviziranem začudenji, spazimo, da bi bilo skoraj še za en poliček. In — hajd! po naslovu krčmarjevem: Was das Fechten bringt, Durch die Gurgel rinnt — res „pokličemo“ še drugi poliček, ta krčmar nam je pač „iz srca“ — „na srce“ govoril!

Zdaj pa počivat. Gospodar pokliče „ausknecht“, ta pride kmalu in po krčmarjevem ukazu: „Führ diese Burschen in den Stall!“ pelje nas k počitku.

Mož, že bolj prileten, ki je že precej petkov videl, nas nekoliko ogleduje s svojo svetilnico. Mož je moral biti prav strokovnjak v svojih fiziognomičnih študijah.

Ko namreč pridemo v hlev, kjer je bilo nekoliko konj, nam ta mož, že nekoliko pri dobri volji, reče: „Aha! to so pa gospodje! Gospodje bodo dali pa „tringelt“; le malo potrpite, in vam bom prav dobro postljal s frišno slamo.“

„Kaj hodnika! — Gospodje! Si slišal?“ — Si šeptamo natihoma drug drugemu in se zedinimo o velikosti „tringelta“. Ta „ausknecht“ bi bil pa za Bismarka „als Schnüffler“; ta bi bil pravi detektiv! — Ta mož se mi je nekako tak talent zdel, kakor oni francoski vojak, ki je Napoleonu I. pred bitvo zaklical: „Na levo, visokost!“ — Napoleon moža pogleda in — stori po svoje. Po končani bitki pa je umni vojskovodja, slavni Napoleon spoznal, koliko laglje bi mu bilo še v bitki zmagati, ako bi bil poslušal in ubogal onega vojaka. Napoleon potem poprašuje po njem, ali nihče ne vé o njem; išče ga potem na bojišči in najde ga med mrtvimi. Žaluje po njem in trdi, da bi si ga bil postavil generala, ako bi bil ostal pri življenji. Toda

zaspal je — na bojišči in tudi — ta naš fiziognomikar skoraj gotovo tudi že spi spanje spijočih.

V kratkem je postelja pripravljena. Kako se spi v konjskem hlevu, na tleh, na slami itd., ne bom opisoval; kdor bi si želel poduk o taki sladkosti — naj si pa praktično poskusi sam — za en večer. Meni ni bilo ravno preveč tesno pri srcu, saj sem jaz počival med svojimi „imeno-gliha“; toliko pa vendar rečem, da do tje in potem pozneje do danes še nisem nikdar v živinskem hlevu spal. Škodilo mi ni, prav elegantno pa tudi bilo ni! — toda takrat, kakor mehka in čedna pernica! In hlev — všečen salon! Ali poznaš, predragi! pregovor: „V sili hudič muhe je?“ — Nam je pač bila sila — k počitku!

Tako! — Zdaj smo v postelji; vsaj po imenu, na slamnati; dosegli smo, po čemur smo hrepeneli; drugo je pa Bog pridjal, in — dobro smo spali! — ter smo „luč sveta“ vnovič zagledali še le drugi dan.

Deveti dan.

„Dobro jutro! — tovariši!“ — doni nam iz drugega konca „naše spalnice“ nam ušesa, ko smo še „glihali“ od sinočne poti utrujene ude; po-

pokazalo pa se je posebno zadnje dni pred njegovim pokopom, ko ti je bilo od zore do mraka in pozno v noč vedno polno ljudi, ki so ga hodili kropiti in moliti za njegovo dušo. Najbolj pa se je pokazalo to v dan njegovega pogreba. Bilo je toliko ljudstva, tudi od bolj daljnih krajev, da se na deželi kaj takega le redko kedaj primeri.

O 1/2 10 vzdignili so njegove telesne ostanke, ter jih prenesli v faro cerkev, kjer je bila sv. maša z leviti, katero je služil preč. gosp. dekan Vrhniški. Pred mašo zapeli so mu gg. pevci Gor. in Dol. Logaškega bralnega društva „Blagor mu“.

Pri maši pela se je „missa pro defunctis“ od P. Angelika. Po maši pa stopi na leco preč. gosp. dr. Sterbene, kateri je kot osební prijatelj r. gospoda bil tako prijazen da je prevzel ta dan cerkveni govor. S svojim izvrstnim in jednatim govorom znal nas je tako za-se pridobiti, in tako potolažiti da je bilo res, kakor da bi bil hladilnega olja vlival v naše bolešno srce. Le žal, da tega govora ne moremo od besede do besede priobčiti na tem mestu. Na to zapeli so gg. pevci Palestrinov „Miserere“, in „Na svidanje“ (z nemškega).

Po opravljenih molitvah vzdignili so krsto, da spremimo svojega skrbnega duhovnega očeta k večnemu počitku. Sprevod bil je tako krasen, da se tudi v največjih mestih malo taci vidi. Precej za križem šla je šolska mladina Gor. in Dol. Logaška s svojimi učitelji. Na to prišli so nositelji vencev, in za njimi požarna bramba Dol. Logaška v svoji uniformi. Potem šli so č. gg. duhovni (bilo jih je 14) in za njimi nesli so rakev, ki je bila lepo izdelana. Precej za njo pa so šli bližaji sorodovinci r. g. potem c. kr. uradniki, in na to toliko vernega ljudstva, da smo bili že blizu pokopališča, ko so bili zadnji še skoraj pri cerkvi. Vse pa se je vršilo v najlepšem redu.

Kedar smo truplo materi zemlji izročili, ter odmolili zapeli so gg. pevci „Jamica tiha“, poskropili smo še grob, ter vrnili se želeč ranjemu gospodu: „Naj ti dá Bog večni mir in pokoj! V miru počivaj! da se zopet v boljšem življenji vidimo“.

Z Gorenjskega, 12. febr. (Časnikarstvo). Ako premišljuješ, dragi čitatelj, spremembo zadnjih desetletij, spremembo, ki je tako prestrojila mišljenje evropskih narodov in vsekala toliko ran katoliški cerkvi, prashaš se nehoté po vzroku, ki je vse to povzročil. Naj so še tako različne notranje in zunanje razmere vplivale na mišljenje narodov, toliko je brez dvoma gotovo, da je časnikarstvo v rokah judov in pojudecev imelo veliko ulogo pri vseh spremembah, tako pri nas v Avstriji, kakor po drugod na zapadu. Ko bi razni časniki radikalne in prevratne barve tako ne napadali obstoječega reda, težko, težko bi Evropa v teku zadnjih 50 let doživela toliko revolucij in toliko vladnih sprememb. Ko bi se protikrščansko, prostozidarsko ali liberalno časnikarstvo tako ne vpiralo katoličanstvu, gotovo bi bile razmere v Rimu in sploh v Italiji, na Francoskem in Nemškem drugačne in tudi pri nas bi bila izostala marsiktera proticerkvena postava, ko bi judovski in pojudeci listi tako ne kričali in ne pačili javnega mnenja. Kaj smo pa storili mi katoličanje temu nasproti? Molčali smo in — zdihovali! Svojih listov, ki bi zagovarjali prava načela nismo imeli ravno odveč,

pa tudi teh nismo prebirali in podpirali tako, kakor je bila naša vestna dolžnost. Tako se je zgodilo, da je ogromna večina katoliških prebivalcev naše širje domovine zajemala svojo duševno hrano iz listov, ki imajo protikrščanska načela in le tako se je mogla verska mlačnost toliko razširiti, kakor se je. Prišli smo že tako daleč, da so celó duhovniki posebno okoli večih mest postali stalni naročniki onih listov, ki so dan na dan napadali najsvetejše svetinje sv. vere in grdili vse duhovstvo.

Ali to se je spremenilo. Naši vodniki so spoznali, od kod prihaja protiverski tok in ga začeli vstavljati. Jeli so se vstavljati katoliški listi in da bi se mogli le-ti toliko prosteje in svobodneje gibati, ustanovljale so se še katoliške tiskarne, kakoršno smo dobili pred dvema leti tudi v Ljubljani.

Vodnik avstrijskih škofov, pokojni Linški vladika Rudigier, jim je bil vodnik tudi na tem polji. Njegovo pazno oko, je brž spoznalo s kakim orožjem je treba odbijati nasprotné napade. Kolikor je bilo v njegovi moči, je pospeševal materialno in moralno poštene politične in zabavne liste v svoji škofiji, kakor tudi zunanje. Le s pomočjo in podporo blaženega pokojnika je došel Linški „Volksblatt“ do take veljave, kakor jo zdaj ima in le s podporo nemškega Rudigiera, ki je bil po rodu Nemec je glasilo českih katoličanov to, kar je. V dobi, ko so liberalni valovi najbolj udarjali ob pobrežje vsega konservativnega in katoliškega, ko se je katoliškemu časnikarstvu tako huda godila, ker ni imelo ne dovolj naročnikov, ne dovolj gmotne podpore, bil je že tudi česki list „Čech“ na robu propada. V tej stiski in zadregi, ko ni bilo od nikoder pomoči, zve pokojni škof za stanje „Čechovo“ in mu pošlje takoj 2000 gl., s kterimi ga je otel pogube, tako da še zdaj čvrsto in energično zagovarja načela katoliška. Ta plemeniti dar je prejel „Čechov“ urednik s pristavkom, „naj le še naznani Linškemu škofu, ako pride potreba“. Tu se kaže, da katoličanstvo ne dela razločka med narodi, da smo v kat. cerkvi vsi eno, kaže se pa tudi, kako se je združilo v pokojnem Rudigierju popolno čisto, neskajeno mišljenje iste cerkve. Ta čin spričuje kako visoko je cenil blagi dobrotnik delovanje katoliškega lista, če tudi je izhajal izven njegove škofije in je bil pisan v nenemškem jeziku in spodbuja tudi nas, da bolj podpiramo katoliške časnike, kakor smo jih pa do zdaj.

Nam Slovincem sicer ne primanjkuje katoliških listov, imamo jih mesečnike, tednike in tudi izvrstno uredovan dnevnik. Ni nam treba skrbeti, da bi poštene liste še le ustanovili, pač pa je naša vestna naloga, da na vse načine z vsemi močmi podpiramo že obstoječe konservativne liste, po kterih prihaja verski duh v otrpnjene ude katoliškega slovenskega naroda. Podpirajmo te liste z dopisi in z naročevanjem in razširjamo jih med svoje prijatelje in somišljenike. Posebno pa priporočam vsem bralcem teh vrstic, da se spomnijo o priliki „Slovenec“ s tem da mu pošiljajo vsakovrstna poročila. Le po skupnem sodelovanju more postati „Slovenec“ list, kakoršnjega si želimo, list, ki se bo uspešno boril z vsemi nasprotniki katoliških in konservativnih načel. Sklenem z pozivom, s kterim je moravski „Hlas“ pozval svoje rojake, da podpirajo po vzgledu Rudigierjevem ka-

toliške časnike. „Rudigier je storil za kat. tiskarno, kolikor je mogel storiti“, piše omenjeni list. Nam ostaja le to, da Vam zakličemo: storite tudi vi tako. Vsakdo izmed nas, naj stori po svoji moči in gmotnih razmerah toliko za katoliško časnikarstvo, kakor je storil Linški škof; vsak duhovnik vsak katoliški učitelj in vsak drugi katoličan naj ga po svoji moči posnema. Ako bo to storil, naj bo prepričan, da je obvaroval ljubljani narod nejevere, ki mu je veliko večí in pogubnejši sovražnik, kakor vsi drugi nasprotniki, kakor vsi Nemci.

Naše slovstvo.

Profesor Zupančičevo „Pastirstvo“.

(Konec.)

Ozira se na jezik sem opazil, da je toliko pravilnejši, glajši in prostejši, kolikor dalje čitamo v tej knjigi. Prav lahko je to umeti in ravno to nam vzbuja veselo nado, da bodeta zadnja dva zvezka še mnogo boljša in res povsem slovenska. Dva vzgleda naj pojasnita naše želje. Na str. 291, 4. vrsta od spodaj čitamo: „To objektivno dovršeno odrešenje ima cerkev Kristusova nad posameznimi vresničevati do konca sveta“ itd. Vsako slovensko uho čuti nekako težki nemški izraz. Ali bi se ne dalo po domače tako-le povedati: „Kar je Zveličar s svojo smrtjo pridobil človeštvu, to si morajo posamezni prilastiti ali porabiti v svoj prid; vstanovil je svojo cerkev, da bi ona vernim podajala vse, kar jim je potrebno za zveličanje.“ — Na str. 292 pravi g. pisatelj, da drugi namen bogočastja je: „Izveličanje sveta, ki obsega zopet ohranitev in razmnožitev kraljestva božjega v nas, t. j. posvečevanje človekovo; pa ohranitev vidnega kraljestva zunaj nas, namreč sv. cerkve, ki se tudi brez vnanje božje službe ali bogočastja držati ne more.“ Kaj, ko bi tako-le povedali: „Drugi namen bogačastja je: izveličati svet; za to pa je treba, da se kraljestvo božje v naših sreih, pa tudi vidno zunanje kraljestvo božje, t. j. sv. cerkev, ohrani in razširi, ali: treba je, da se mi posvečujemo, sv. cerkev pa vzdržuje.“ — Tedaj to želimo, da bi slog bil domač, priprost; da bi se lepe misli kazale nam v kratkih stavkih in zibale se lahko na glagolih — tako priljubljenih naši mili slovenščini. Saj se tudi definicije dajo prav lahko spraviti v obliko, primerno našemu jeziku; n. pr. str. 292, spodaj: „Je pa forma bogoslužja neko očitno, pomenito znamenje, obsegajoč kako krščansko misel, idejo, kterega se cerkev poslužuje, da z njim posreduje gnado odrešenja in da sprejete milosti, pa po njih včinjeno notranjo pobožnost, vnanje stavi pred oči.“ Povedati bi se moglo bolj slovensko morebiti tako-le: „Forma ali oblika bogoslužja je čutno, pomenito znamenje, ki nam kaže kako krščansko misel, nam daje milost božjo, vzbuja notranjo pobožnost, ter razodeva to vnanje, kar se godi v človeški duši.“ Sicer pa tudi sam pripoznavam, da ne bomo dolgo mogli obvarovati jezika sloveskega obilih samostavnikov, kajti abstraktno mišljenje si vedno pomaga raje s samostavniki, nego glagoli. Kolikor bolj se spoji jezik se znanstvom, toliko bolj zgublja svojo naravno in narodno po-

tem polagamo vstajamo in stopamo prvo pot k vodnjaku. — Primaruha! kakor kobilic nas je bilo! namreč „pasažerjev“ nocojšno noč v oni spalnici; vsake sorte kalibra smo bili; in zdaj se tu snažimo ter — krepimo za daljno pot pri vodnjaku.

Kolikor mogoče, smo se mi hitro ter mirno otresli teh komarjev, ki so kmalu izvohali v nas drugačnega duha, ko je bil njihovi, zatoraj smo še bolj hiteli, da smo zopet sami nastopili daljno pot. Ob 7. uri zjutraj smo že v Wiener-Neustadt. Petek je bil in gibanje po ulicah jako živahno; morebiti je bil tržni dan ali kali, — sem že pozabil. V eno mnogih krčem stopimo, tu poprašamo, ali bi mi ne zamogli dobiti kakih pôstnih jedí, a krčmar se nam je nasmejaj, češ, ste pa že daljni tujci, od kod neki? — ker pri nas se nihče ne zmeni za pôstno jed! — Pa — sam jej! — Toda ta slučaj — skoraj bi tako mislil, je le posamni izgled, in ta beseda nam je bila v znamenje, da smo morali v krčmo nižje, — ali še prav nizke vrste zadeti, kajti, da bi bila njegova beseda, „da se tukaj nihče ne zmeni za pôstno jed“, resnična, ni mogoče. Ubogi človek, ki si dan za dnevom v takih besnicah išče hrane, telesne in duševne!

Razun te nepričakovane novice nisem ničesar drugega zanimivega položil v svojo potno torbo v daljni spomin; v mestu nije po deželi; in ko smo mi tukaj v Wiener-Neustadt svoj posel izgotovili, odrinili smo naprej.

Ne morem si kaj, da bi v tem oddelku ne segel za trenutek v krajepis, odstopivši toliko od svojega programa. Pridemo namreč v vas, z imenom Theresienfeld in o njej hočem povedati, kakšna da je ta kmetska vas. Enake jaz še nisem videl, le bral ali slišal sem o enaki. Taka-le je:

Vas je precej dolga in se razteguje ob obeh straneh velike ceste; vsaka hiša stoji posebej, ločena od sosedove in sicer ločena po plotu, ki je bil ali naturen iz zelenja ali v podobi ograje; tudi proti veliki cesti ima vsaka hiša svojo zeleno ograjo; vsaka hiša je videti v taki obliki, v kakoršni pri nas gledamo „vile“ bogatinov; in te hiše so posestva kmetskih gospodarjev. Prekrasno je v tej vasi in mnogo — mnogokrat si jo ogledujem v duhu še zdaj. V sredi vasi pa stoji na prostem in lepem prostoru župnijska cerkev. Pač! raj — proti hribovcu ali Krašovcu.

In od tukaj naprej smo po daljni hoji preho-

dili dve dolgi planjavi; že smo na tako imenovanem „Wiener-Boden“, toraj tudi Dunaj ne bode že več daleč; toraj — le urno, da prej ogledamo glavno mesto in stopimo vanj! Že se nam odkrivajo lepe naprave, gradovi i. dr., kar se lepega nabaja v Dunajski okolici; kar jo krenemo ob desni strani ceste v stran in se spustimo po poti ob železničnem postranskem tiru, pri kterem hitimo v Laxenburg; ta kraj je trg in v njem stoji krasen cesarski grad, ki sem ter tje služi visoki cesarski rodbini za poletno stanovanje. Ko pridemo, stopimo v krčmo, kjer oddamo svojo prtljago in stopimo nekoliko še po okolici, kolikor nam je še mogoče o večeru. Pri cesarskem gradu se razprostira prekrasno in velik gaj ali park, ki je nastal iz 17 otokov ondodne vode: „Schwechat“.

Po večerji gremo k počitku. Kako je kaj bilo? — Danes se pa zopet ne morem pohvaliti; ravno tako je bilo, ko tretji dan našega potovanja, ko sva v Ranzenbergu dva spala na eni — prav ozki postelji; le dve postelji namreč smo dobili v eni sobi. Toda — „bo pa na Dunaji bolje!“ — se vtolaživa mučenika in sladko zaspimo vsi trije v Božjem imenu. (Dalje prih.)

sebnost, zlasti takrat, kader znanstvo prihaja od tu-
jega naroda. A vendar, nam velja, da ohranimo svoj
gladki in gibčni jezik tak, kakor ga nam podaja
narod. Saj dela Nemcem samim njihova znanstvena
nerazumljivost velik križ, in sicer samo zato, ker so
zabredli v jezikovo zamotanost, to se pravi po naše,
ker so zavijali in zvijali priprosti jezik tako dolgo,
da se nam še lep ne zdi, ako ni ves pokvečen in
zveržen. Naši dragoceni pastoralni knjigi tedaj je
tim bolj želeli gladkega, priprostega jezika, da se
bodo bogoslovci navadili tudi znanstvene predmete
podajati umljivo narodu.

Posebnost gosp. prof. Zupančičevega jezika je:
veznik „pa“, ki se prevečkrat rabi; glagol „iti“ v
obliki „gre“, n. pr. „tega ne gre storiti, meni gre
to povedati, gre oskrbovati itd.“; „pripeljati do“;
glagol s finalnim pomenom združen s „k“ ni vselej
po našem duhu. — Namesto monstranca kaže, da
pišemo monstranca; str. 332: médenica = metallenes
Becken: toraj nekoliko moti, ker mora biti „iz ka-
menja“. Akoravno ima tudi Cigale besedo: niša =
Nische (niche), bi vendar drznil se svetovati kako
domačo skovano, n. pr. „vzidiša“; „Fensterische“, ime-
nuje Slovenec kratko okno, pa tudi druge dolbine v
zidu imenujemo okna. Sicer smo pa Slovenci dolžni
ravno zaradi jezika veliko hvalo g. profesorju. Po-
samezni izrazi so izbrani skrbno iz terminologije
Cigaletove, tu pa tam se nahaja tudi kaj samostoj-
nega. Koliko koristi mora dohajati narodu, ako se
njegovi duhovniki likajo po knjigi, ki nam kaže tako
izboren čut za lepo obliko!

Celó tiskovnih pomot je dobiti le malo. V dru-
gem delu sem si zaznamoval: str. 287 vrsta 11.:
Sikst V. je vstanovil odbor za sv. obrede leta
1587 in ne 1557 in namesto takrat naj stoji: ne-
koliko pozneje; str. 295 v. 12. spod. stopnjema; str.
301 v. 3. od zg. nedelje nam. nedelja; str. 297 v. 9.
sp. spošnjeje nam. splošnje; str. 448, sp. 2. naj se
ne piše Zakarija — ime preslavnega učenjaka. —
Gledé izrazov bi svetoval: str. 286 vodilne nam.
učilne (rubr. directivae); krogotok = Kreislauf (str.
297) je preveč nemško; „zadeven“ (str. 311) je malo
v rabi, bolje: dotičen; nam. stipendij recimo raje
stipendija; str. 467 bi beseda „deska“ za „diptihi“
utegnila motiti, bolje: dve poli (Schüch, str. 485
opb. Gihl, str. 566). Dober je izraz: poželjen —
votiven. V 1. zvezku str. 27 6. vrsta beri poročen
nam. zaročen; str. 29 zloraba posvečenja — bolje:
zloraba reda; nam. pokvečenje morebiti bolje: po-
habljenje itd.

Katoliška tiskarna je skrbela za lepo zunanjo
obliko. Zlasti je hvalevredno, da je tisek dovolj velik
in da so samo opombice tiskane drobno. Želeti bi
le bilo, da bi papir obema zvezkoma bil isti. Ako
bi za tretji in četrti zvezek smel svetovati kaj, bi
svetoval enak papir, kakor je v 1. in take črke, ka-
koršne so v 2. zvezku. Prav je, da se pri šolskih
knjigah gleda tudi na pošteno vnanjost. Tiskarji naj
bi mislili vselej na to, da preberemo po zimi večino
knjig pri brljavi luči, toraj naj bodo črke le debele,
da ne bo treba rabiti drobnogleda.

Dopolnjeva je poročilo o dosedanjih kritikah prof.
Zupančičeve knjige omenjam, da je tudi „Zvon“
(1. zv. t. l. str. 58 in 59) priobčil stvarno in po-
hvalno kritiko. Na koncu pravi: „Noben slovenski
duhovnik naj si je ne zamudi naročiti. Ako dobimo
enake knjige še za druge bogoslovne tvarine, ki se
bodo po ti zdaj že lože pisale, biti sme mali naš
narod ponosen na slovstvo svoje.“ Kaj da je treba
za oboje: za pisanje in za ponos, si drznem dostavi-
viti: sloga in ljubezen. To bode nam duhov-
nikom pomagalo doseči marsikaj, česar sedaj še ni-
mamo.

Z veseljem sem slišal, da se je začela ocenjena
knjiga bolje razprodajati, kakor se je takrat, ko je
bila pisana kritika v „Duh. Pastirju“ št. 12 l. l. Ako
hočemo napredovati, je prvo, da se za domače blago
zanimamo. To zanimanje vzbuditi hotela je ta ocena.
Ako se je kdo nad njo hudoval, naj pomisli, da je
bila pisana z najboljšim namenom. Ako pa ni vzbudi-
la njegove nejevolje, naj blagovoli tudi sam kaj
zaznamovati si in poslati g. pisatelju v porabo.

Slovenska duhovščina spolnuje samo svojo dolž-
nost, ako je resnično hvaležna g. pisatelju, ki jej
žrtvuje svoj čas, svoj trud in skoro da tudi svoje
novce, hoteč dovršiti delo, ki bode donášalo domo-
vini obilne sadove v čast božjo in zveličanje duš.

Svetilko.

Domače novice.

(V postnem pastirskem listu) opominjajo pre-
milostljivi knezoškof Jakob z ozirom na žalostne
razmere po svetu k pokori in zadostovanju s postom,
kteri za našo škofijo ostane z dosedanjimi polajša-
vami. Naposled pravijo, da hočejo takoj po veliko-
noči v Rim na grob ss. apostelnov in k sv. očetu,
da poprosijo sebi in vernikom svojim sv. blagoslova.

(Fara Logatec) je razpisana 11. februarja.

(„Svetična beseda“), ki so jo na čast premi-
lostljivemu knezu in škofu dr. Jakobu Misiji si-
noči priredili tukajšnji gojenci v Alojzijevišči, je
mnogobrojno in jako odlično veliko gospódo prav
do dobrega zadovoljila. Ta zabava pokazala je jasno,
kako v dobrih in spretnih rokah da je vodstvo tega
zavoda nadopolne mladine naše, ktera se ondi vežba
polog šolskih reči tudi v družih za življenje ko-
ristnih predmetih. V sprejem povabljenih visocih
gostov, kakor so bili premil. knez in škof dr. Mi-
sija, g. deželni predsednik baron Winkler, g. dvorni
sovetnik grof Chorinsky, mnogo gg. profesorjev,
deželnih poslancev, duhovščine in družih odlič-
njakov, so bili hodniki in stopnice z lepimi lampi-
joni razsvitjeni. Predstava pričela se je s petjem
nekako okoli 1/2 8 in je trajala dobri dve uri. Peli
ste se dve slovenski in dve nemški jako umetni
pesni. Pozdravil je došle goste osmošolec Ivan
Oštir v jako lepi in posebno krasno govorjeni be-
sedi, ki je bila dnevni slavnosti z ozirom na pre-
zvzvišenega vladiko kakor nalašč.

Žaloigra „Skriti biser“ v dveh dejanjih (živ-
ljenje sv. Aleša), ki so jo Alojzniki po kardinalu
Wisemann (Vajsmen) prav spretno poslovenili, je
vrlo lepa in človeka do solz gine. Polna je srcepre-
tresajočih prizorov, pa se ji tudi veselih in celó
smešnih trenutkov ne manjka. Že iz tega je raz-
vidno, da je vsekako težka in vendar so jo Alojzniki
prav gladko izpeljali. Posebni dramatično nadarjenost
kazala sta pa suženj Bibul (sedmošolec Franjo
Birek) in pa berač Ganijo (petošolec Ivan To-
poriš). Veliko pozornost obračal je vseskozi nase
mali Karin (tretješolec Vid Hribar), ki je imel
jako dolgo nalogo in jo je vseskozi gladko izvršil.
Poleg teh omeniti nam je še prav pohvalno Aleksija,
(četrtšolec Gr. Pečijaka) in Prokula (šestošolec
Frana Pešca). Evfemij, (šestošolec Fran Uše-
ničnik) je bil prava podoba rimskega patricija in
je povsem ugoden utis napravil. Z veseljem povdar-
jamo, da nam bo ostal veseli večer še dolgo dolgo
v prijetnem spominu.

(Postne pridige) bode imel letos o. Hünner,
jezuit, in sicer vsako sredo in petek ob 6. uri zvečer,
v nedeljo pa ob 1/2 10. uri dopoldne vselej v nem-
škem jeziku.

(Večerjo) napravil je sinoči gospod deželni
glavar grof Thurn tukajšnjim dostojanstvenikom
državnih in vojaških oblastnij.

(Špehovka) v tukajšnji čitalnici, ktero so sinoči
gg. čitalniški pevci svojim prijateljem napravili, je
bila jako okusna, če tudi ni tolikanj prijatelj nad
njo prišlo, kolikor bi jih bilo prostora imelo. Kljuba
temu se je še lepa svota vstopnine nabrala.

(Razpisani) ste dve službi sekundarjev v Ljub-
ljanski bolnišnici. Prošnje naj se vlagajo do 10. marca
pri deželnem odboru.

(Prememba posesti.) Dediči pokojnega gospoda
Jožefa Rudeža so te dni prodali veliko Ribniško
grajščino. Grad v Ribnici, njive in travnike je za
80.000 gld. kupil gosp. Teodor Rudež, c. kr. notar
v Ljubljani, graščinski gojzd pa knez Carlos Auer-
sperg za 200.000 gld. „Lj. L.“

(Volitve) v Goriško trgovinsko in obrtniško
zbornico bodo 25. in 26. februarja in 2. marca
tega leta.

(Umrl je) na Reki kontreadmiral Pauer z
naglo smrtjo večeraj.

(Zlati križec s krono) za zasluge dobil je od
presvitlega cesarja blagajnik Goriške trgovinske ka-
more, g. Karol Bogomir Froester, blagajnik v
Ritterjevi tovarni.

Razne reči.

— Na Velehradu se je danes jela obhajati
osmina sv. Cirila, ktero jutri 14. febr. v dan nje-
gove smrti prične s slovesno sv. mašo sam Brnski
škof. Vse dni bodo dopoldne večernice, dopoldne
slovesne sv. maše, in pridige, v kterih se bodo vr-

stili razni dostojniki. V nekem mestu na Moravskem
so dijaki srednjih šol sklenili z ozirom na to slav-
nost zdržati se vseh šumečih pustnih veselje. Slava!

— Očitna kazen božja. Portugiški časniki,
ki so vse preje, nego duhovnom prijazni, poročajo o
nekem čudnem dogodku. V Oportu se je imel spre-
meniti tamošnji zapuščeni samostan v borzo in pri
tej priložnosti je nek znani advokat, ki je vse delo
vodil, hotel tudi onečastiti cerkev in tudi to spre-
meniti v hišo kupčijsko. Prišel je to delo pri altarji,
posvečenem Materi Božji. Delavei, kterim je bilo
naročeno istega podreti, so se odločno ustavljali, in
ko jih na noben način ni mogel pregovoriti, vzame
sam orodje in vdari ž njim po glavi podobo Marije
Device, a takoj strašno zakriči in nazaj omahne;
oslepel je za kazen. Altarja pa potem, se ve da, niso
podrli.

Telegrami.

Dunaj, 13. febr. V državnem zboru se
nadaljuje generalna debata o pristojbinah.
Finančni minister ugovarja očitniji, da bi
novela preveč pospeševalo fiskalstvo.

Finančno ministerstvo bode že skrbelo,
da si finančni organi ne bodo dovoljevali
nikakih samolastnosti na škodo posestnikov!
Minister dalje ugovarja, da ni res, da bi se
po opuščanju pristojbinske prijenljivosti vrav-
navanje (regulacija) večjih mest ovirala ter
pravi, da to ni ne politična, ne npravna in
ne socijalna sreča, če se prevelika in pre-
obširna središča ustanovljajo; pobija umetni
razvoj velikih mest ter navaja s številkami
javne dražbe zemljišč, iz kterih se da na
zboljšanje gospodarstva sklepati.

Gledé kakoršnih-koli sprememb bo vlada
še le v specialni debati svoje mnenje povedala.

Minister priznava dalje težavni položaj
poslancev, ob priliki predloga večjega zahte-
vanja na narodno požrtvovalnost za tisto gla-
sovati, vendar, pravi minister, je to dolžnost
domovinska, ktero mora vsakdo spolniti. O
priliki prehoda na specialno debato prosi mi-
nister da bi se pristojbinska novela če mogoče
nepremenjena sprejela. (Plosk na desnici).
Govorila sta potem Menger proti in Rus
za novelo.

Rus predlaga: predloženi načrt postave
naj se vrne odboru z opazko, da naj ga pre-
dela toliko, da se bodo polajšale vse teškoče,
ki zadevajo posestnika že sedaj do živega;
nasprotno pa naj se naloži najvišji davek na
borzne špekulacije.

Pristojbinski odbor pa naj se pozove, da
zbere paragrafe 1, 2, 3, 13, 14, 15 v po-
sebno postavo, ktero naj predloži, prej ko
prej. Generalna debata se je na to sklenila.

Napolj, 12. febr. „Amadeo“ odplul je
predvčaranjem v rudeče morje, „Florio“ pa
pojde danes za njim.

London, 13. febr. Graham postal je za-
povednik ekspediciji v Suakim, Greaves pa
načelnik generalnega štaba.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

13. februarja

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	83 gl. 30	kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	84 „ —	„
4% avstr. zlata renta, davka prosta	106 „ 55	„
Papirna renta, davka prosta	99 „ 05	„
Akcije avstr.-ogerske banke	865 „ —	„
Kreditne akcije	303 „ 50	„
London	123 „ 90	„
Srebro	— „ —	„
Ces. cekini	5 „ 80	„
Francoski napoleon	9 „ 77 1/2	„
Nemške marke	60 „ 35	„

Zahvala.

V svojem in sorodovincev imenu izrekam najpri-
srčnejšo zahvalo vsem onim, ki so mojega nepozabli-
vega predstojnika, preč. g.

Mateja Markiča,

v njegovi dolgi in hudi bolezni obiskovali ter mu ska-
zovali svoje sočutje, kakor tudi vsem onim, ki so se
vdeležili njegovega pogreba. Posebno pa naj velja ta
zahvala preč. duhovščini, čč. šolskim vodstvom, blag.
gg. c. kr. uradnikom, požarni brambi Dolenje-Logaški,
darovalcem vencev in gg. pevcem Gorenje- in Dolenje-
Logaškega bralnega društva.

Čuk, kaplan.